

VERTIMAS

Europos Sąjungos ir Turkijos Respublikos**SUSITARIMAS,****nustatantis Turkijos Respublikos dalyvavimo Europos Sąjungos krizių valdymo operacijose bendrąsias sąlygas**

EUROPOS SAJUNGA

ir

TURKIJOS RESPUBLIKA,

toliau – Šalys,

kadangi:

- (1) Europos Sąjunga (ES) gali nuspręsti imtis veiksmų krizių valdymo srityje.
- (2) Europos Sąjunga nuspręš, ar trečiosios valstybės bus pakviestos dalyvauti ES krizių valdymo operacijoje. Turkijos Respublika gali priimti Europos Sąjungos kvietimą ir pasiūlyti savo įnašą. Tuo atveju Europos Sąjunga nuspręš, ar priimti pasiūlytą Turkijos Respublikos įnašą.
- (3) Jeigu Europos Sąjunga nusprendžia vykdyti karinę krizių valdymo operaciją naudojantis NATO ištekliais ir pajėgumais, Turkijos Respublika gali pareikšti principinį ketinimą dalyvauti operacijoje.
- (4) 2002 m. spalio 24–25 d. Briuselyje susirinkusi Europos Vadovų Taryba susitarė dėl sąlygų, kuriomis įgyvendinamos 2000 m. gruodžio 7–9 d. Nioje susirinkusios Europos Vadovų Tarybos sutartos nuostatos dėl ES narėmis nesančių NATO narių dalyvavimo ES vadovaujamos operacijose.
- (5) Turkijos Respublikos dalyvavimo ES krizių valdymo operacijose sąlygos turėtų būti nustatytos Susitarimu, nustatančiu tokio galimo būsimo dalyvavimo bendrąsias sąlygas, o ne apibrėžiamos kiekvienai operacijai atskirai.
- (6) Toks Susitarimas turėtų nepažeisti Europos Sąjungos sprendimų priėmimo autonomiškumo ir neturėtų iš anksto nulemti kiekvienu atveju atskirai priimamų Turkijos Respublikos sprendimų dalyvauti ES krizių valdymo operacijoje.
- (7) Toks Susitarimas turėtų būti taikomas tik būsimoms ES krizių valdymo operacijoms ir turėtų nepažeisti galimų esamų susitarimų, reglamentuojančių Turkijos Respublikos dalyvavimą jau vykstančioje ES krizių valdymo operacijoje.

SUSITARĖ:

I SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS*I straipsnis***Sprendimai dėl dalyvavimo**

1. Europos Sąjungai priėmus sprendimą pakviesti Turkijos Respubliką dalyvauti ES krizių valdymo operacijoje ir Turkijos Respublikai nusprendus dalyvauti, Turkijos Respublika pateikia informaciją apie Europos Sąjungai siūlomą jos įnašą.

2. Europos Sąjungai nusprendus vykdyti karinę krizių valdymo operaciją naudojantis NATO ištekliais ir pajėgumais,

Turkijos Respublika informuos Europos Sąjungą apie bet kurį ketinimą dalyvauti operacijoje ir po to pateiks informaciją apie siūlomą įnašą.

3. Europos Sąjunga nustato Turkijos Respublikos įnašą konsultuodamasi su Turkijos Respublika.

4. Europos Sąjunga iš anksto kuo greičiau nurodys Turkijos Respublikai tikėtiną įnašo dydį padengiant bendrąsias operacijos išlaidas, kad padėtų Turkijos Respublikai suformuluoti savo pasiūlymą.

5. Europos Sąjunga laišku praneša Turkijos Respublikai apie įnašo nustatymo rezultatus, kad užtikrintų Turkijos Respublikos dalyvavimą pagal šio Susitarimo nuostatas.

2 straipsnis

Bendrosios sąlygos

1. Turkijos Respublika prisijungia prie bendrųjų veiksmų, kuriais Europos Sąjungos Taryba nusprendžia, kad ES vykdys krizių valdymo operaciją, ir prie bet kokių bendrųjų veiksmų ar sprendimo, kuriais Europos Sąjungos Taryba nusprendžia išplėsti ES krizių valdymo operaciją, remdamasi šio Susitarimo nuostatomis ir bet kuriais reikalingais įgyvendinimo susitarimais.

2. Turkijos Respublikos įnašas į ES krizių valdymo operaciją nepažeidžia Europos Sąjungos sprendimų priėmimo autonomiškumo.

3 straipsnis

Personalo ir pajėgų statusas

1. Į ES civilinę krizių valdymo operaciją Turkijos Respublikos komandiruojuoto personalo ir (arba) į ES karinę krizių valdymo operaciją nusiųstų Turkijos Respublikos pajėgų statusas grindžiamas Europos Sąjungos ir valstybės (-ių), kurioje (-iose) vykdoma operacija, susitarimu, jei toks yra, dėl pajėgų/misijos statuso.

2. Į štabą ar vadovaujančius padalinius, įsikūrusius ne toje (tose) valstybėje (-ėse), kur vykdoma ES krizių valdymo operacija, nusiųsto personalo statusas grindžiamas atitinkamo štabo ir vadovaujančių padalinių susitarimais su Turkijos Respublika.

3. Nepažeidžiant 1 dalyje minėto susitarimo dėl pajėgų/misijos statuso, Turkijos Respublika turi jurisdikciją savo personalo, dalyvaujančio ES krizių valdymo operacijoje, atžvilgiu.

4. Turkijos Respublika yra atsakinga už bet kokias su dalyvavimu ES krizių valdymo operacijoje susijusias pretenzijas, pateikiamas jos personalo ar susijusias su juo. Turkijos Respublika yra atsakinga už bet kokio ieškinio, ypač teisinio ar drausminio, pareiškimą bet kuriam savo pajėgų ir personalo nariui pagal savo įstatymus ir kitus teisės aktus.

5. Turkijos Respublika išpareigoja pateikti deklaraciją dėl pretenzijų bet kuriai valstybei, dalyvaujančiai ES krizių valdymo operacijoje, kurioje dalyvauja Turkijos Respublika, atsisakymo, ir tai padaryti pasirašydama šį Susitarimą. Tokios deklaracijos pavyzdys yra pridėtas prie šio Susitarimo.

6. Europos Sąjunga išpareigoja užtikrinti, kad valstybės narės pateiktų deklaraciją dėl pretenzijų Turkijos Respublikai atsisakymo,

kai ji dalyvauja ES krizių valdymo operacijoje, ir tai padaryti pasirašydama šį Susitarimą. Tokios deklaracijos pavyzdys yra pridėtas prie šio Susitarimo.

4 straipsnis

Įslaptinta informacija

1. Turkijos Respublika imasi atitinkamų priemonių, skirtų užtikrinti, kad ES įslaptinta informacija būtų saugoma pagal Europos Sąjungos Tarybos saugumo nuostatus, nustatytus 2001 m. kovo 19 d. Tarybos sprendime 2001/264/EB⁽¹⁾, ir pagal kompetentingų institucijų, įskaitant ES operacijos vadą, tolesnius nurodymus ES karinės krizių valdymo operacijos atveju bei pagal ES misijos vadovo tolesnius nurodymus ES civilinės krizių valdymo operacijos atveju.

2. Jei ES iš Turkijos Respublikos gauna įslaptintos informacijos, šiai informacijai garantuojama apsauga, atitinkanti jos slaptumo lygį ir nuostatuose dėl ES įslaptintos informacijos nustatytus standartus.

3. Jei ES ir Turkijos Respublika yra sudariusios susitarimą dėl saugumo procedūrų keičiantis įslaptinta informacija, tokio susitarimo nuostatos taikomos veiklai ES krizių valdymo operacijoje.

II SKIRSNIS

DALYVAVIMO CIVILINĖSE KRIZIŲ VALDYMO OPERACIJOSE NUOSTATOS

5 straipsnis

Į ES civilinę krizių valdymo operaciją komandiruotas personalas

1. Turkijos Respublika užtikrina, kad į ES civilinę krizių valdymo operaciją komandiruotas jos personalas atlieka savo misiją vadovaudamasis:

— bendraisiais veiksmais ir vėlesniais pakeitimais, kaip nurodyta šio Susitarimo 2 straipsnio 1 dalyje,

— operacijos planu,

— įgyvendinimo priemonėmis.

2. Turkijos Respublika laiku informuoja ES civilinės krizių valdymo operacijos misijos vadovą ir Europos Sąjungos Tarybos generalinį sekretoriata apie bet koki įnašą į ES civilinę krizių valdymo operaciją pakeitimą.

⁽¹⁾ OL L 101, 2001 4 11, p. 1. Sprendimas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Sprendimu 2005/952/EB (OL L 346, 2005 12 29, p. 18).

3. Turkijos Respublikos kompetentinga institucija atlieka į ES civilinę krizių valdymo operaciją komandiruojamą personalo sveikatos patikrinimą, skiepijimą ir išduoda medicininius pažymėjimus, kad darbuotojas gali eiti pareigas. Į ES civilinę krizių valdymo operaciją komandiruotas personalas pateikia šios pažymos kopiją.

6 straipsnis

Pavaldumo tvarka

1. Turkijos Respublikos komandiruotas personalas vykdo savo pareigas ir elgiasi išimtinai atsižvelgdamas į ES civilinės krizių valdymo operacijos interesus.

2. Visas personalas išlieka visiškai pavaldus savo nacionalinėms institucijoms.

3. Nacionalinės institucijos perduoda veiklos kontrolę ES civilinės krizių valdymo operacijos misijos vadovui, kuris vadovauja remdamasis vadovavimo ir kontrolės hierarchine struktūra.

4. Misijos vadovas vadovauja ES civilinei krizių valdymo operacijai ir administruoja jos kasdienę veiklą.

5. Turkijos Respublika turi tas pačias teises ir pareigas tvarkant kasdienę operacijos veiklą kaip ir šioje operacijoje dalyvaujančios Europos Sąjungos valstybės narės, remiantis šio Susitarimo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytais teisiniais dokumentais.

6. ES civilinės krizių valdymo operacijos misijos vadovas yra atsakingas už ES civilinės krizių valdymo operacijos personalo drausmės kontrolę. Prireikus atitinkama nacionalinė institucija imasi drausminių priemonių.

7. Turkijos Respublika skiria nacionalinio kontingento koordinatorių (NKK), kuris atstovauja operacijoje dalyvaujančiam jos nacionaliniam kontingentui. NKK nacionaliniais klausimais atsiskaito ES civilinės krizių valdymo operacijos misijos vadovui ir yra atsakingas už kasdienę kontingento drausmę.

8. Sprendimą užbaigti operaciją priima Europos Sąjunga, pasikonsultavusi su Turkijos Respublika, jei operacijos nutraukimo dieną Turkijos Respublika vis dar prisideda prie ES civilinės krizių valdymo operacijos.

7 straipsnis

Finansiniai aspektai

1. Turkijos Respublika prisiima visas išlaidas, susijusias su jos dalyvavimu operacijoje, išskyrus bendrai finansuojamas išlaidas, kaip išdėstyta operacijos vykdymo biudžete. Tai nepažeidžia 8 straipsnio nuostatų.

2. Valstybės, kurioje vykdoma operacija, fizinių arba juridinių asmenų mirties, sužalojimo atveju arba jiems patyrus nuostolius ar žalą Turkijos Respublika, nustačius jos atsakomybę, sumoka kompensaciją pagal sąlygas, numatytas šio Susitarimo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytame susitarime, jei toks yra, dėl misijos statuso.

8 straipsnis

Įnašas į veiklos biudžetą

1. Turkijos Respublika prisideda prie ES civilinės krizių valdymo operacijos veiklos biudžeto finansavimo.

2. Turkijos Respublikos įnašas į veiklos biudžetą – mažesnė iš šių dviejų pasirinktinių sumų:

a) orientacinio finansavimo dalis, atitinkanti jos bendrųjų nacionalinių pajamų santykį su visų valstybių, prisidedančių prie operacijos veiklos biudžeto, bendrųjų nacionalinių pajamų suma; arba

b) veiklos biudžetui skirtos orientacinės sumos dalis, proporcinga jos personalo, dalyvaujančio operacijoje, skaičiaus ir bendro visų operacijoje dalyvaujančių valstybių personalo skaičiaus santykiui.

3. Nepaisant 1 ir 2 dalių, Turkijos Respublika neprisideda prie Europos Sąjungos valstybių narių personalui mokamų dienpinigių finansavimo.

4. Nepaisant 1 dalies, Europos Sąjunga paprastai atleidžia trečiąsias valstybes nuo finansinių įnašų, skirtų konkrečiai ES civilinei krizių valdymo operacijai, jeigu:

a) Europos Sąjunga nusprendžia, kad operacijoje dalyvaujanti trečioji valstybė reikšmingai prisideda prie operacijos, ir tai yra labai svarbu šiai operacijai; arba

b) operacijoje dalyvaujančios trečiosios šalies BNP vienam gyventojui neviršija nei vienos Europos Sąjungos valstybės narės BNP vienam gyventojui.

5. ES civilinės krizių valdymo operacijos misijos vadovas ir atitinkamos Turkijos Respublikos administracinės tarnybos pasirašo su praktinėmis mokėjimo sąlygomis susijusį susitarimą dėl Turkijos Respublikos įnašų į ES civilinės krizių valdymo operacijos veiklos biudžetą. Į šį susitarimą, *inter alia*, įtraukiamos nuostatos dėl:

- a) atitinkamos sumos;
- b) finansinio įnašo mokėjimo tvarkos;
- c) audito procedūros.

III SKIRSNIS

DALYVAVIMO KARINĖSE KRIZIŲ VALDYMO OPERACIJOSE NUOSTATOS

9 straipsnis

Dalyvavimas ES karinėje krizių valdymo operacijoje

1. Turkijos Respublika užtikrina, kad ES karinėje krizių valdymo operacijoje dalyvaujančios jos pajėgos ir personalas atlieka savo misiją vadovaudamiesi:

- bendraisiais veiksmais ir vėlesniais pakeitimais, kaip nurodyta šio Susitarimo 2 straipsnio 1 dalyje,
- operacijos planu,
- įgyvendinimo priemonėmis.

2. Turkijos Respublikos komandiruotas personalas vykdo savo pareigas ir elgiasi išimtinai atsižvelgdamas į ES karinės krizių valdymo operacijos interesus.

3. Turkijos Respublika laiku informuoja ES operacijos vadą apie bet kokį jos dalyvavimo operacijoje pasikeitimą.

10 straipsnis

Pavaldumo tvarka

1. Visos ES karinėje krizių valdymo operacijoje dalyvaujančios pajėgos ir personalas išlieka visiškai pavaldūs savo nacionalinėms institucijoms.

2. Vadovavimą savo pajėgų ir personalo veiklai ir taktinį vadovavimą ir (arba) kontrolę nacionalinės institucijos perduoda ES operacijos vadui. ES operacijos vadas turi teisę deleguoti savo įgaliojimus.

3. Turkijos Respublika turi tas pačias teises ir pareigas administruojant kasdienę operacijos veiklą kaip ir dalyvaujančios Europos Sąjungos valstybės narės.

4. ES operacijos vadas, pasikonsultavęs su Turkijos Respublika, gali bet kada pareikalauti panaikinti Turkijos Respublikos įnašą.

5. Turkijos Respublika skiria vyriausiąjį karinį atstovą (VKA), kuris ES karinėje krizių valdymo operacijoje atstovauja jos nacionaliniam kontingentui. VKA konsultuojasi su ES pajėgų vadu visais su operacija susijusiais klausimais ir yra atsakingas už kasdienę kontingento drausmę.

11 straipsnis

Finansiniai aspektai

1. Nepažeisdama 12 straipsnio, Turkijos Respublika prisiima visas išlaidas, susijusias su jos dalyvavimu operacijoje, išskyrus bendrai finansuojamas išlaidas, kaip numatyta šio Susitarimo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytuose teisiniuose dokumentuose, taip pat 2004 m. vasario 23 d. Tarybos sprendime 2004/197/BUSP, nustatančiame Europos Sąjungos karinio ar gynybinio pobūdžio operacijų bendrųjų išlaidų finansavimo administravimo mechanizmą⁽¹⁾.

2. Valstybės, kurioje vykdoma operacija, fizinių arba juridinių asmenų mirties, sužalojimo atveju arba jiems patyrus nuostolius ar žalą Turkijos Respublika, nustačius jos atsakomybę, sumoka kompensaciją pagal sąlygas, numatytas šio Susitarimo 3 straipsnio 1 dalyje nurodytame susitarime, jei toks yra, dėl pajėgų statuso.

12 straipsnis

Įnašas į bendrąsias išlaidas

1. Turkijos Respublika prisideda prie ES karinės krizių valdymo operacijos bendrųjų išlaidų finansavimo.

2. Turkijos Respublikos finansinis įnašas į bendrąsias išlaidas – mažesnė iš šių dviejų pasirinktinių sumų:

- a) bendrųjų išlaidų orientacinės sumos dalis, proporcinga jos bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP) ir visų valstybių, prisidedančių prie operacijos bendrųjų išlaidų, BNP santykiui; arba
- b) bendrųjų išlaidų orientacinės sumos dalis, proporcinga jos personalo, dalyvaujančio operacijoje, ir visų operacijoje dalyvaujančių valstybių personalo skaičiaus santykiui.

⁽¹⁾ OL L 63, 2004 2 28, p. 68. Sprendimas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Sprendimu 2005/68/BUSP (OL L 27, 2005 1 29, p. 59).

Apskaičiuojant 2 dalies b punkte nurodytą sumą, jeigu Turkijos Respublika komandiruoja personalą tik į operacijos arba pajėgų štabą, atsižvelgiama į jos personalo ir bendro atitinkamų štabų personalo skaičiaus santykį. Kitais atvejais atsižvelgiama į viso Turkijos Respublikos personalo ir bendro operacijoje dalyvaujančio personalo skaičiaus santykį.

3. Nepaisant 1 dalies, Europos Sąjunga paprastai atleidžia trečiąsias valstybes nuo finansinių įnašų į konkrečios ES karinės krizių valdymo operacijos bendrąsias išlaidas, jeigu:

- a) Europos Sąjunga nusprendžia, kad operacijoje dalyvaujanti trečioji valstybė reikšmingai prisideda prie turto ir (arba) pajėgumų, kurie yra būtini šiai operacijai; arba
- b) operacijoje dalyvaujančios trečiosios šalies BNP vienam gyventojui neviršija nei vienos Europos Sąjungos valstybės narės BNP vienam gyventojui.

4. Sprendime 2004/197/BUSP numatytas administratorius ir Turkijos Respublikos kompetentingos administracinės valdžios institucijos sudaro susitarimą. Į šį susitarimą, *inter alia*, įtraukiamos nuostatos dėl:

- a) atitinkamos sumos;
- b) finansinio įnašo mokėjimo tvarkos;
- c) audito procedūros.

IV SKIRSNIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13 straipsnis

Susitarimai dėl šio Susitarimo įgyvendinimo

Nepažeisdami 8 straipsnio 5 dalies ir 12 straipsnio 4 dalies nuostatų, Europos Sąjungos Tarybos generalinis sekretorius-vyriausiasis įgaliotinis bendrai užsienio ir saugumo politikai ir atitinkamos Turkijos Respublikos valdžios institucijos sudaro

reikalingus techninius ir administracinius susitarimus šiam Susitarimui įgyvendinti.

14 straipsnis

Įsipareigojimų nesilaikymas

Jei viena iš Šalių nesilaiko pirmesniuose straipsniuose nustatytų savo įsipareigojimų, kita Šalis turi teisę nutraukti šį Susitarimą, pranešusi apie tai prieš vieną mėnesį.

15 straipsnis

Ginčų sprendimas

Ginčus dėl šio Susitarimo aiškinimo ar taikymo Šalys sprendžia diplomatinėmis priemonėmis.

16 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Šis Susitarimas įsigalioja kito mėnesio po to, kai Šalys praneša viena kitai apie šiam tikslui būtinų vidaus procedūrų užbaigimą, pirmą dieną.

2. Šis Susitarimas peržiūrimas ne vėliau kaip 2008 m. birželio 1 d., o vėliau – ne rečiau kaip kas treji metai.

3. Šis Susitarimas gali būti iš dalies pakeistas pagal Šalių abipusį rašytinį susitarimą.

4. Šalis gali denonsuoti šį Susitarimą, raštu pateikdama denonsavimo pranešimą kitai Šaliai. Toks denonsavimas įsigalioja praėjus šešiesiems mėnesiams po to, kai kita Šalis gavo pranešimą.

Priimta Briuselyje, du tūkstančiai šeštų metų birželio dvidešimt devintą dieną keturiais egzemplioriais anglų kalba.

Europos Sąjungos vardu

Turkijos Respublikos vardu

DEKLARACIJŲ TEKSTAS

ES valstybių narių deklaracija:

„Taikydamos ES bendruosius veiksmus dėl ES krizių valdymo operacijos, kurioje dalyvauja Turkijos Respublika, ES valstybės narės stengsis tiek, kiek joms tai leidžia jų vidaus teisinės sistemos, kiek galima atsisakyti pretenzijų Turkijos Respublikai dėl personalo sužalojimo, mirties arba joms priklausančiam ir ES krizių valdymo operacijų metu naudojamam turtui padarytos žalos ar nuostolių, jeigu toks sužalojimas, mirtis, žala arba nuostoliai:

- buvo sukelti Turkijos Respublikos personalo, jam vykdant su ES krizių valdymo operacija susijusias pareigas, išskyrus didelio aplaidumo ar tyčinio nusižengimo atvejus, arba
- atsirado naudojant bet kurį Turkijos Respublikai priklausančią turtą, jeigu tas turtas buvo naudotas vykdant operaciją, išskyrus šį turtą naudojusio Turkijos Respublikos ES krizių valdymo operacijos personalo didelio aplaidumo ar tyčinio nusižengimo atvejus.“

Turkijos Respublikos deklaracija:

„Pritardama ES bendriesiems veiksams dėl ES krizių valdymo operacijos, Turkijos Respublika, kiek jai tai leidžia jos vidaus teisinė sistema, stengsis kiek galima atsisakyti pretenzijų bet kuriai kitai ES krizių valdymo operacijoje dalyvaujančiai valstybei dėl savo personalo sužalojimo, mirties arba jai priklausančiam ir ES krizių valdymo operacijų metu naudojamam turtui padarytos žalos ar nuostolių, jeigu toks sužalojimas, mirtis, žala arba nuostoliai:

- buvo sukelti personalo jam vykdant su ES krizių valdymo operacija susijusias savo pareigas, išskyrus didelio aplaidumo ar tyčinio nusižengimo atvejus, arba
  - atsirado naudojant bet kurį ES krizių valdymo operacijoje dalyvaujančioms valstybėms priklausančią turtą, jeigu tas turtas buvo naudotas vykdant operaciją, išskyrus šį turtą naudojusio ES krizių valdymo operacijos personalo didelio aplaidumo ar tyčinio nusižengimo atvejus.“
-